

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๕๘๘๖

ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๔๐

วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง มาตรการการควบคุมภายในที่ดีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ผู้อำนวยการกองควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสหกรณ์ และหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทุกจังหวัด

ด้วยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่า มีสหกรณ์เป็นจำนวนมากยังขาดการควบคุมดูแลที่ดีในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูลให้เป็นไปอย่างถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง ทั้งที่สหกรณ์ได้วางระบบการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรยังคงต้องตระหนักถึงความสำคัญของระบบการควบคุมภายในที่ดีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถป้องกันความเสียหายทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงกำหนดมาตรการการควบคุมภายในที่ดีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรใช้เป็นแนวทางในการควบคุมภายในที่ดีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเนื้อหารายละเอียดปรากฏในหนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๔๐ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ความรับผิดชอบทราบ และแจ้งผู้สอบบัญชีทราบด้วย

(นางสาวอัญมณี ภิรสฤทธิ์)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๔๑

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง มาตรการการควบคุมภายในที่ดีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ด้วยปัจจุบันสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและประมวลผลข้อมูลทางการเงินและการบัญชี จากการตรวจสอบบัญชี พบว่า มีสหกรณ์เป็นจำนวนมากยังขาดการควบคุมดูแลที่ดีในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูลให้เป็นไปอย่างครบถ้วน ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง ซึ่งอาจทำให้สหกรณ์เกิดความเสียหายทางการเงินจนอาจเป็นผลให้สมาชิกของสหกรณ์ขาดความศรัทธา และความน่าเชื่อถือต่อระบบสหกรณ์

เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้วางระบบการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล พ.ศ. ๒๕๕๓ ไว้แล้ว สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรยังจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของระบบการควบคุมภายในที่ดีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถป้องกันความเสียหายทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงกำหนดมาตรการการควบคุมภายในที่ดีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรใช้เป็นแนวทางในการควบคุมภายในที่ดีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วย ๕ มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ ๑ การควบคุมทางด้านกายภาพ

สหกรณ์ต้องจัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยทางด้านกายภาพที่เพียงพอแก่การป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าถึงอุปกรณ์ที่สำคัญ ได้แก่

- ๑) กำหนดเขตพื้นที่ควบคุมจากบุคคลผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์ และต้องได้รับอนุญาตในกรณีที่ต้องการจะเข้าสู่พื้นที่ควบคุมนั้น
- ๒) จัดให้มีพื้นที่เฉพาะสำหรับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์แม่ข่าย (ถ้ามี) และจำกัดการเข้าถึงพื้นที่
- ๓) ควบคุมการเข้าถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เฉพาะบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่เข้าถึงจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจอนุมัติเท่านั้น

มาตรการที่ ๒ การควบคุมการเข้าถึงระบบงาน

สหกรณ์ต้องจัดให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายที่เพียงพอแก่การป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้เข้าถึง ล่วงรู้ ใช้ประโยชน์ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลหรือระบบได้ ได้แก่

- ๑) ควบคุมการเข้าถึงระบบงานโดยใช้การพิสูจน์ตัวตนจริงด้วยการระบุตัวตนของผู้ใช้งานด้วยสิ่งที่ผู้ใช้ทราบหรือเป็นเจ้าของ เช่น รหัสผ่าน เป็นต้น

๒) กำหนดสิทธิ...

๒) กำหนดสิทธิการเข้าถึงของผู้ใช้ระบบงานแต่ละคนให้สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบ และหลักการควบคุมภายในที่ดี

๓) ตรวจสอบและทบทวนสิทธิการเข้าถึงระบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูล โดยไม่ได้รับอนุญาต

๔) บันทึกกิจกรรมต่าง ๆ ในระบบเพื่อใช้ในการตรวจสอบ โดยบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ใช้ เข้าใช้งานในระบบ รวมทั้งเวลาที่เข้าใช้เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ และช่วยให้เกิดหลักฐานการตรวจสอบ สำหรับรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระบบสารสนเทศ

มาตรการที่ ๓ การควบคุมข้อมูลและฐานข้อมูล

สหกรณ์ต้องจัดให้มีการควบคุมการเข้าถึงข้อมูลและฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ ตลอดจน มาตรการควบคุมการเปลี่ยนแปลง แก้ไข ให้มีความสำคัญกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งอาจมีผลก่อให้เกิดความผิดพลาดในโปรแกรม หรือมีข้อมูลที่ไม่ถูกต้องในงบการเงินและรายงานต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องเที่ยงตรง และครบถ้วน ได้แก่

๑) กำหนดขอบเขตการเข้าถึงฐานข้อมูลของผู้ใช้แต่ละราย โดยต้องจัดให้มีผู้บริหารฐานข้อมูล

๒) กำหนดหลักเกณฑ์และการกระทำที่ผู้ใช้สามารถทำได้ตามสิทธิการใช้งาน ได้แก่ การอ่าน การเพิ่มข้อมูล การแก้ไขข้อมูล และการลบข้อมูล โดยมีชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่านเป็นตัวกำหนด

๓) ควบคุมฐานข้อมูลระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของสหกรณ์ให้มีความปลอดภัย และให้เข้าถึง ฐานข้อมูลได้เฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

๔) กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการเปลี่ยนแปลง แก้ไขข้อมูลและฐานข้อมูลในระบบบัญชี คอมพิวเตอร์ โดยต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการอนุมัติแก้ไขข้อมูลและฐานข้อมูล รวมทั้งต้องรายงาน การเปลี่ยนแปลง แก้ไขข้อมูลและฐานข้อมูลในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ประจำเดือน

๕) ควบคุมการสำรองข้อมูลและการนำข้อมูลกลับมาใช้

๖) ควบคุมการเก็บรักษาข้อมูลชุดสำรอง โดยต้องจัดให้มีระบบการดูแลรักษาที่มั่นใจ ในความปลอดภัยทั้งที่เก็บไว้ในสหกรณ์และที่นำไปจัดเก็บไว้ที่สถานที่จัดเก็บภายนอก

๗) จัดทำเอกสารสนับสนุนการปฏิบัติงาน ได้แก่ คู่มือระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ และเอกสาร ด้านฐานข้อมูลของระบบ โดยต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บและปรับปรุงเอกสารให้ถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ

มาตรการที่ ๔ ควบคุม กำกับ และติดตาม

สหกรณ์ต้องจัดให้มีการควบคุม กำกับ และติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตาม นโยบายหรือระเบียบที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอโดยเคร่งครัด เพื่อให้ความมั่นใจว่านโยบายหรือระเบียบดังกล่าว ได้มีการปฏิบัติตามอย่างถูกต้องตลอดเวลา ได้แก่

๑) จัดให้มีนโยบายหรือระเบียบปฏิบัติในการควบคุมการปฏิบัติงานเกี่ยวกับความปลอดภัย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นลายลักษณ์อักษร

๒) กำกับและติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบ รวมถึงระบบการควบคุมภายในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอโดยเคร่งครัด

๓) พิจารณาปรับปรุงระบบการควบคุมภายในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ ทันท่วงทีต่อสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ

**มาตรการที่ ๕ ผลักดันสมาชิกให้ความสำคัญกับการตรวจสอบข้อมูลการทำธุรกรรม
ของตนเองกับสหกรณ์**

สหกรณ์ควรพัฒนาระบบที่สมาชิกสามารถทราบข้อมูลของตนเองได้ เพื่อเป็นช่องทางให้สมาชิก
ตรวจสอบข้อมูลการทำธุรกรรมของสมาชิกกับสหกรณ์ได้แบบทันทีและตลอดเวลา (Real time) และปรับปรุง
ฐานข้อมูลสมาชิกให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งผลักดันสมาชิกให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูล
ของตนเอง รวมทั้งควรจัดให้มีการยืนยันยอดการทำธุรกรรมกับสมาชิก โดยสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการ
อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอัญมณี กิรสุทธิ)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
กลุ่มตรวจสอบบัญชีนิติเวช
โทร. ๐ ๒๐๑๖ ๘๘๘๘ ต่อ ๓๓๑๗
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๑๐๑๙